

ВЕЛИЧКА НАСТРАДИНОВА ПЕСНИЧКА ОТ СЛАВЯНСКИ АВТОР

Част 0 от „Марта“

chitanka.info

*Аз след своята шапка ще хукна
и дали ще се върна, не зная.*

Георги
Константинов

Там всичко расте насила.

П. Р. Славейков

— „Жезълът на Арон от Левиевия дом бе покарал, напъпил, цъфнал и родил зрели миндали“ — прочете писателят Матев. — Това било от библията.

— Гледай ти! — зачуди се Марта Матева. — Излиза, че в библейско време са си правели жезлите от бадемово дърво.

— Извинявай, какво разбираш под „библейско време“? — попита писателят Матев, по съвместителство — съпруг на Марта. (Тя твърдеше, че първата му длъжност е да бъде съпруг на най-великата певица — Марта Матева, а оттам нататък — нека си бъде каквото ще.) Всичко това, разбира се, говореше, за да го ядосва, иначе той щял да затлъстее телесно и залинее духовно.

— Нищо не разбирам от времена. И постоянно ми объркват понятията. А пък ти, ако си съчинил нещо и си се приготвил да ми го четеш, карай по-бързо, че няма време. Днес Нели ще я правят доцентка и аз трябва да видя как стават тия работи.

— Аз — също.

— Защо тогава ме занимаваш с разни цъфтящи жезли?

— Не ме занимава жезълът, а причината, която го е накарала да цъфне.

— Много просто. В библейските времена владиците в истинския смисъл са били „пастири на стадото си“ и са носили като жезъл проста овчарска тояга, а пък тя, ако е била току-що откършена, защо да не цъфне, като постои на влажно място?

— Ти намери влажно място из пустините, дето са се подвизавали тези владици. Освен това случаят не е единичен. Знаеш, че има опера

„Танхойзер“ от Вагнер...

— Ами! Така ли? — уж силно се изненада Марта. — И какво пише там?

— Пише да не ме ядосваш. И още, че един истински папски жезъл от по-късни, рицарски времена също цъфнал.

— Следователно доста цъфтящи жезли се срещат по света.

— Срещат се! Срещат се! Кой ги е срещал? И ти все пак имаш ли намерение да се приготвиш? Точността, доколкото съм чувал, е вид учтивост.

— Хайде, от мен да мине, ще бъдем учтиви.

Бяха учтиви.

Марта дори се представи в ролята на скромна, благоговееща пред науката жена и на вечерята, дадена по случая, започна да задава въпроси, за които са нужни дълги и обстойни отговори. И тъкмо професорите се прехласнаха и бяха готови да я обявят за десетото чудо — учена певица, на нея ѝ омръзна да се преструва и тя запита най-видния психиатър дали не е по-разумно вместо да се лекуват някои видове лудости, те да бъдат поощрявани и засилвани, та да се види докъде могат да стигнат и „точката им на кипене“ дали няма да доведе до качествен скок в човешкото мислене.

Матев, разгневен от поведението на жена си, излезе да пуши на терасата. Доцент Нели Жлебинска с мъка сдържаше усмивката си.

Един от присъстващите се нае да скалъпи някаква научнопопулярна лекция, а Марта окуражена го въвлече в невероятен спор относно енергията, заложена във всяко живо същество, за нейния начин на употреба от притежателя ѝ, за страничната намеса върху човешките мисли и преживявания...

— Нима тези хора с болна психика сами са пожелали да действуват и мислят по този необичаен начин? — питаше Марта. — Някога са вярвали, че боговете наказват или награждават с безумие дадени индивиди. Забележете: или награждават! Има религии, според които лудите са пророци, защото аллах или Аполон говорят чрез тях. Според други религии пък лудите са обсебени от бесове — пак излиза наяве вярата в страничната, свръхестествена намеса. А като отхвърлим наличието на богове и техните разновидности...

— Господи! Как се изразява тази жена! — възропта един от колегите на Нели Жлебинска.

— Говоря, че отхвърляме наличието на богове, а тук учени атеисти ги призовават! — се възмути Марта. Направи го толкова убедително, че никой не се усъмни в искреността ѝ, а тя се замисли как да лавира по-нататък, та да доведе шегата до добър край.

Свекърът на Нели Жлебинска, всеизвестният професор Жлебински, се забавляваше от Мартините словосъчетания и реши да ѝ помогне:

— Може би трябва да заменим боговете с персонажи, долетели от космоса, както е модно напоследък.

— Мислите ли? — с недоверие го погледна Марта. — Струва ми се, тази мода отшумя.

— Тогава?

— Аз от половин час говоря за особените начини, по които се проявява енергията, заложена във всяко живо същество...

Тук Марта с удоволствие забеляза, че мъжът ѝ твърде бързо е приключил с пушенето и се вслушва в разговора, като при това се старае да изглежда отегчен и погълнат в свои мисли.

„Охо-хо! Ще ми платиш ти на мене!“ — се закани наум Марта и продължи гласно:

— Искам да изтъкна, че не всяка енергия се изразходва по предназначение и може би вашите болни са като оная омагьосана гора, която расте край манастира „Свети Георги“. Никой ли не е ходил там? Интересни хора! Могат да гледат какво ли не по телевизията, а да отидат да видят едно живо чудо, не им идва наум! Нищо. Аз ще ви я обясня тая гора. Там някога имало истински платани. Да, ама някакъв добър човек взел, че сякъл, сякъл, изсякъл ги. Само че корените не се примирили със смъртта и пуснали издънки. След години всяка издънка се превърнала в огромно дърво и всички тези стволоче са се вплели, притиснали са дънерите на старите платани, повдигнали са камъни, извили са се подобно на кълбо змии и такива — уродливи и невероятно красиви — стоят като символи на вечния живот.

— А може би... като нагледно доказателство за вредата от чужда намеса? — подхвърли професор Жлебински, хвана я под ръка и заяви: — Аз трябва да обсъдя насаме с моята мила Марта някои въпроси — и я поведе към масичката в края на залата.

Матев, раздразнен от вечните приумици на жена си, се изправи пред Жлебински:

— Извинете, професоре, но аз съм ревнив и искам да зная какво възнамерявате да говорите със съпругата ми.

— Ще обсъдим темата за жезлите, които цъфтят и процъфтяват по милост божия — отвърна вместо професора Марта.

— Тогава няма да ви напомням с присъствието си, че времето лети, ще си ида у дома и търпеливо ще изчакам отново да получа благоволенieto ти.

— Той започна да говори мрачно и тържествено — уж загрижено възкликна Марта и погледна с молба професора: — Нека го пуснем да си върви. Обещайте му, че ще се погрижите за мен.

— Нима той се съмнява в това! — надигна глас професор Жлебински и на Матев не му остана нищо друго, освен да си тръгне.

Марта се прибра призори весела, облегна се на рамото на мъжа си и поверително съобщи:

— Аз съм една палавница и хич не слушкам.

— Вся ли раздор между тях?

— Не-е! Но ги принудих да си пораздвижат наляво и надясно праволнейните мозъци.

— И?

— Един млад доцент се натъкна на тема за научна разработка, а може и за... не знам как им казват...

— Да, вдъхновила си един мъж или... с други думи — повлияла си му да насочи енергията си към определена от тебе цел.

— Това не е ли добро?

— Ще зависи от резултатите. А ако искаш още сега да се възгордееш, ще ти прочета разказ. Току-що го написах, подтикнат или насочен, или въодушевен от твоите измислици.

— Най-обичам да слушам разкази преди изгрев слънце — каза Марта, изтегна се на кушетката и ритна обувките си.

Матев ѝ донесе чаша изстинало кафе и започна:

„Бурята ме настигна на голо поле, омота ме в прах и изля върху мене и коня гърмящи водопади.

Стремях се към конюшните като към спасителен остров. А там заварих неразбория. Нямаше ток, прозорци бяха счупени и конярите, и конете — изнервени.

Съборих кофа с дъждовна вода... и се включих в общата бъркотия. И тъкмо тогава Лупус намери да ми се радва и да слага мокри лапи по раменете ми. Блъснах го с коляно, без да го погледна, той се сви обиден и като че каза в ухото ми:

«Това пък защо?»

Нямах време да мисля или да се чудя.

Постарах се да въведа ред и потеглих към къщи.

И там ме чакаха счупени стъкла и липса на ток.

Запалих свещ, намерих алкохол, седнах и запуших.

И тогава пак някой произнесе:

«Няма смисъл.»

Засмях се геройски и си помислих за дамата от втория етаж. За нея адвокатът от партера говори с възхищение:

— Много изискана жена. Само дето нощем ходи по перваза и от време на време чува гласове.

Дамата всъщност не ходи по перваза. А ако е до гласове — ето и аз ги чувам.

«Само че тя си въобразява» — ми възразиха.

— От дете съм мечтал за подобно нещо — си казах печално. — Като малък вярвах в Дядо Мраз, а по-късно — в представители на чужди цивилизации.

«Аз не съм представител. Аз съм още... малко същество. Говоря ти така, за да ме разбереш по човешки. А представителите са много... представителни.»

— Аха. Значи си мъничко същество. И къде си се скрило?

«Защо да се крия? Аз си стоя тук, на едно парче материя близо до твоя свят.»

— На астероид?

«Може и така да е. Стоя и възприемам.»

— А защо не дойдеш на Земята? Моля, заповядай.

«Спазвам космическия закон за ненамеса в чуждите цивилизации. Вие имате твърде особени схващания по този въпрос. Все търсите да влезете във връзка, все говорите за неизследвани летящи обекти... И мислите... по човешки. Представете си, че и другите цивилизации са обикнали металите като вас и се загръщат в метални черупки, за да летят, че съществата от Вселената ви приличат и дори че слизат да ви изследват. Защо ще слизат, щом могат да ви

изследват и отдалече? И защо ще се преместват в пространството по толкова примитивен начин?... Не искам да ви обиждам, но във вашата цивилизация има голямо разминаване между мисъл, действие и възможност за действие. А освен това вие се съпротивявате. Всичко вършите с голямо усилие, защото искате да вървите срещу естественото развитие във времето.»

— Това... как да го разбирам? «Ще се постарая да ти го обясня по човешки. Например вие някога сте живели в каменни пещери. После сте ги напуснали, но оттогава все се мъчите да се заселите в нещо подобно на пещерите. И вземате камък, натрошавате го или го стривате, размесвате го с вода... и си правите пещери. Но ги градите не в пусти и тихи места, а там, където владеят зеленината, влагата и вятърът. Вятърът, слънцето и влагата постоянно разяждат вашите пещери, а зеленината ги поглъща. И вие все строите и строите... с много усилия и за кратко време. А ако вървахте според природата, а не срещу нея...»

— Например?

«Сега ще ти покажа как може да си сътрудничите с природата. Измислих този начин докато ви възприемах. Гледай!»

Намерих се всред висока гора. Изведнъж дърветата захванаха да се огъват. Между най-раздалечените поникнаха млади фиданки, израснаха, образува се просторна и много приятна зала. Стволовете, плътно приближени, служеха за стени, клоните, здраво сплетени — за покрив. Местата, оставени за прозорци, се запълниха с бързо растящи кристали. Те засияха в разни цветове. Мъх застла залата, полази по «стените», после оформи мебели, ниши, подставки, преградни стени...

След като успях да се съвзема, помислих:

«Пещерата на горския цар! Само че кой ще се наеме да живее в нея?»

Отговори ми се:

«Грозна ли е? Неудобна?»

— Не, не! Просто... е... фантастична. Мисля, че хората няма да я възприемат.

«Ако всички живеят в такива сгради, ще бъдат много доволни. А има и други начини да се сътвори жилище. Ето.»

Бях под синкава прозрачна вода. Пред мен растеше град. Правеха го корали. Пясък се разстиляше по улиците, после сякаш се втечни и

замръзна твърд и блестящ. А коралите зидаха стълби, зали, колони...

«Тук трябва да се помогне малко — чух. — Океанските води ще бъдат повдигнати с тридесетина метра, докато бъде завършен градът. Но това не е противоестествено. Щом в някои участъци на океана водите са с двадесет и пет метра по-ниски, защо другаде да не станат временно по-високи?»

Аз не намерих какво да отговоря.

«Може би това, което виждаш, е твърде необичайно за твоя мисловен апарат? За почивка ще ти покажа нещо по-обикновено — жилище за студени места. Подобни са строили някога обитателите на тези области. Водата се размесва с лед и сняг, оставя се да се вледени отново, а тези водорасли, които обичат студа, се вплитат за красота и здравина. По-късно, когато се отопли помещението, водораслите се разрастват, обвиват стените и пода, натрупват се на местата за лежане и сън, на местата за почивка и храна... И... да не би някой да е измислил по-удобни мебели?»

— Господи — въздъгнах, — дали не ме е споходила някаква лудост от нов вид?

«Нищо подобно — ми отвърнаха. — Мисловният ти апарат е много добър и е в отлично състояние. Може спокойно да възприеме вида на постройки за топли страни.»

Милиони термити работеха трескаво. Градът, който вдигаха, би предизвикал шок и у най-напредничаво мислещите архитекти...

Зашеметен затворих очи. Искях да си отдъхна от тези неописуеми гледки. И тогава разбрах, че не с очите си виждах.

А гласът каза сговорчиво:

«Е, добре. Стига ти. Ще те оставя да починеш и да размислиш.»

Но съзнанието ми работеше с необяснима яснота. Спомням си, че през ума ми мина:

«По какъв начин може да бъде постигнато всичко това? Енергията, която...»

«Енергията! — ме прекъснаха. — Колко умствена енергия изразходвате вие, за да добиете... енергия! А тя е около вас навсякъде. Слънцето ви облива с енергия, Земята се тресе, стене от енергия, водите клокочат от енергия, изригват вулкани, бушуват бури, урагани... и всичката тая енергия си отива неоползотворена. А вие разлагате атоми. Не смятам, че е разумно.»

— И ние знаем това — възразих. — Но ще ми обясниш ли с какви способности може да се обуздае и да се впрегне в служба на човека тая енергия? И как да заставим корали, термити, дървета, бури и вулкани да бъдат в наша услуга?

«Егоистично човешко мислене — се обади гласът като че ли с разочарование. — Дори и ти не можеш да се отървеш от човешкия всепоглъщащ егоизъм. „Да заставим“, „в наша услуга“... Няма защо да ги заставяте. Те сами ще ви помогнат, ако... и вие им помогнете, ако ги „стимулирате“, както се изразяват вашите учени. А и енергиите може да... приобщите, вместо да ги „обуздавате“. Вие сте чада на тая природа. Тя би ви дала всичко доброволно, ако не я принуждавахте, ако не изтръгнахте от нея насила...»

— И как според тебе може да стане това?

«Ако дойдеш при мен, ще ти обясня. Аз не бива да слизам на тая планета, но ти не си се съгласявал със закона за ненамеса в други цивилизации и можеш да пристигнеш при мен.»

— Къде?

«Тук, някъде из Вселената. Уверявам те, няма да се каеш, ако се срещнем, макар че твоите сетива не могат да ме възприемат. Аз общувам с тебе само по мисловен път и затова ще запиша в мисловния ти апарат това, което искаш да знаеш, а и много още. После, ако ти пожелаеш, ще се върнеш в твоя свят и ще предадеш знанието на хората, а ако предпочетеш да останеш с мен, ще ти се удаде възможността да възприемеш величието на Вселената. Ти си сам. За тебе не мисли никой. Харесваш ми. Хареса ми още когато беше известен естественик, прославен учен, но щом те принудиха да работиш върху проблем, който според тебе е във вреда на човечеството, ти си взе шапката и отиде да упражняваш своята стара и ненужна професия.»

— Да си ветеринарен лекар, е много почитена професия! — се засегнах аз.

«Не е. Животните нямат нужда от лекари. Животните сами знаят как да се лекуват и биха го правили, ако вие не им пречите постоянно. Но защо се огорчаваш? Ще дойдеш ли при мен?»

— Да — казах след кратко колебание. — Кога? И къде?

«Утре. На това място, дето днес бурята отнесе шапката ти. До къпиновите храсти.»

— До къпиновите храсти? — опитвах се да си спомня мястото, защото съвсем не бях забелязал кога е изчезнала шапката ми.

«До къпините. Утре пак ще има буря. Ще използвам енергията ѝ, за да те взема. А енергията на къпините ще...»

— Енергията на къпините? — недоумявах.

«В къпините има неподозирана енергия. Всичко живо е заредено със страшна енергия. Можеш ли да си представиш каква енергия е нужна, за да разпукаш земята, да се надигнеш, да източиш ствол, да разпериш клони и зеленина, да станеш могъщо, дърво, да изсмукваш сокове от почвата и да ги изпращаш на десетки метри височина, да едрееш, да заякваш и да устояваш на стихииите?... А утре бурята ще бъде грандиозна. Ела преди да започне.»

Когато се събудих на сутринта, всичко ми се струваше сън.

Слънцето грееше предизвикателно. Чисто, празнично небе се изтягаше от край до край.

Отидох на работа. Следите от вчерашната буря бяха заличени, но безпокойството у конете като че не беше преминало.

Лупус ме посрещна радостен, забравил снощната грубост. Сложи лапи на раменете ми, после ме загледа в очите и изскимтя. Потупах го, поиграх с него, но той все проскимтяваше тихичко и аз реших да то взема на разходка.

Възседнах кротка кобила и без да размислям, се отправих тъкмо към мястото, където вчера вятърът бе отнесъл шапката ми.

А в ушите ми постоянно звучеше една приятна песничка от някакъв славянски автор.

Тия славяни имат забавни хрумвания:

*«... Аз след своята шапка ще хукна
и дали ще се върна, не зная.»*

Хм. Лекомислено и очарователно.

Ето и къпините, а шапката ми не се вижда никаква. Кой знае дали се търкаля... и това ли беше мястото, откъдето хвъркна?

«Тук — обади се гласът. — Тук е, но ела по-късно. Върни коня и кучето. Конете и кучетата не са ни нужни. Ела сам. След заник.»

Стоях и се мъчех да мисля. Дали не полудявам? Странна лудост. Тя, изглежда, е обхванала и животните. Кобилата трепери цяла, а Лупус е залегнал, козината му се е изправила и в очите му се чете ужас.

Постоях доста време, опитах да успокоя и себе си, и животните, после в душата ми отново изникна безгрижната песничка: «Аз след своята шапка ще хукна...»

Върнах се бавно. Оставих коня и кучето, затворих се в кабинета си и реших да напиша всичко, което се случи.

Вече свършвам. До занизк има още време.

Обзело ме е някакво весело упорство. Ще тръгна.

Ще тръгна сам към мястото, дето изчезна шапката ми...

*Аз след своята шапка ще хукна
и дали ще се върна, не зная...*

...И ДАЛИ ЩЕ СЕ ВЪРНА, НЕ ЗНАЯ...“

— Ела веднага тук! — заповяда Марта. Целуна бледния от умора Матев и се притисна до него: — Ти все се каниш да си вземеш шапката... Нали само ме заплашваш? И няма да хукнеш точно сега?

Разнеженият Матев пренесе Марта в спалнята и докато ѝ помагаше да се съблече, опита да узнае как е била обсъдена темата „цъфтящ владишки или папски жезъл“.

— Замислял ли си се колко привидно мъртви неща крият в себе си живот? — захвана Марта. Взе от близката масичка свитък ноти и ги вдигна, като че пред нея имаше безброй хора, жадни да ги видят. — Тази мъртва хартия пази живата мисъл на Волфганг Амадеус — и лицето ѝ засия. — Колко щастлив човек съм аз, Матьо! Мога да се наслаждавам на най-висшите творения, които е излъчил човешкият дух. Милиони хора бродят по тая земя слепи и глухи за красотата и съвършенството... избиват се, правят си зло един другиму, рушат, опустошават... Там, след като ти си отиде, някой каза, че пак са унищожили индианско племе... унищожили го... Защо? За няколко педи земя? Или — просто от ненавист? Какво унищожават? „Непълноценен“ клон от човечеството? Не. Погребват гордостта на една раса, която отхвърля игото на нашата цивилизация... Защото има

своя. Някога ми попадна запис на речта, с която вождът Бесния кон се обърна към своите „бледолики братя“. Той казал приблизително това: „Вие искате да скубя косите на моята майка, Земята, вие искате хората ми да влязат в дълбоките подземия, за да вадят костите на моята майка, Земята, вие искате моите-млади мъже да работят. А как тогава те ще имат време, за да се научат да мислят?“ Никой не вникнал в думите на вожда. „Бледоликите братя“ заставили жените да жънат „косите на Земята“, а мъжете да слязат в мините, за да изравят „костите“ ѝ. Младите мъже не се научили да мислят... И те изгивали. Изгивали... но гордостта им останала жива. И те няма да ни признаят за „братя“, нито — за равни на тях, дори докрай да ги изтребим. И гордостта им ще живее, както свободната им воля. И някой ден привидно мъртвата воля ще се разлисти, ще цъфне и ще даде зрели плодове...

Матев удивен слушаше и като забеляза у Марта странно безпокойство, опита да я спре:

— Да, Мартичка, човешкият възход бележи много периоди на разцвет подир мъртвило. В преносен смисъл може да се говори доста, но мен ме занимаваха легендите за цъфналите жезли. Какво е накарало хората да ги измислят? Защо „цъфтят“ именно жезлите, а не — копралите или овчарските криваци?

— Не забелязваш най-главното: жезлите цъфтят „по милост божия“ или защото бог прощава на грешника това, което хората не искат да му простят. Изтъква се някакво правосъдие, което стои над човешкото и което е по-милостиво от него. Какво е жезълът? Символ на власт. Тези предания упрекуват хората, имащи власт, в немилосърдие и ги призовават да се вгледат в постъпките си. Жезълът — символът на властта — разцъфва, когато го споходи опрощение от по-висши сили. Но чие е висшето могъщество? Не е ли то заложено и в човека? И какво е това деление на външни и вътрешни сили? Във всяко живо същество, независимо дали то е земно или не, намира силата на природата. Нашите ограничени представи ни карат да делим живота на земен и извънземен, а той е... само... живот. И тъй като се изразявам недобре, защото ми се спи, а пък и ти ме слушаш невнимателно... ще ти покажа силата на взаимните влияния и на енергията, заложена във всяко живо същество. Подай ми шала, а аз през това време ще си намеря чехлите.

И след всичките дълбокомислия, който изрече, Марта се развика по хлапашки:

— Чехълчета, чехълчета, вестете се, явете се, ще ви купя звънчета, ще ви лъсна с маргарин!

Матев безропотно донесе и шала, и непослушните чехли, а те бяха нахокани и заплашени, че ще им се очукат токчетата.

Марта слезе в градината, съненият Матев си каза, че една разходка няма да му се отрази зле и я последва без въпроси.

Марта спря пред изсъхналия бряст до оградата, посочи го и поиска потвърждение:

— Нали той е вече мъртъв?

— Да. Брястовете заболяха от неизлечима болест.

Жив бряст няма вече по Земята, макар че толкова усилия бяха употребени, за да оцелее този вид.

— А аз пък ей сега ще ти покажа, че не всичко е било сторено и че ако едно живо същество поиска да употреби енергията си, за да подтикне нещо мъртво към живот, то ще успее.

Марта прегърна бряста, опря чело до кората му и сякаш се сля с печалното безлистно дърво.

Матев знаеше, че е безполезно да бъдат прекъсвани Мартините занимания, повика на помощ всичкото си търпение, седна на тревата и зачака.

По някое време го сепна капка, паднала върху ръката му. Той погледна ясното небе и в този миг нова капка падна върху устните му, той несъзнателно я близна и усети стипчив вкус. Надигна се, разтърси глава, за да се разсъни, вгледа се внимателно и видя, че отчупеният клон на бряста сълзи. Това съвсем не го възрадва, нито го зачуди. Матев не беше лековерен човек. Чак след като намери стълба и лупа, след като пипна съживената плът на дървото, се смъкна пред Марта, която все още не се откъсваше от бряста, и ѝ каза:

— Отсега нататък с какво още можеш да ме смаеш? Марта погали дървото, обиколи го и чак тогава проговори:

— Всъщност не беше толкова мъчно. Ето аз влязох в съгласие с природата и... мъртвото дърво ще се разлисти. Но как ще се справя с другите си грижи?

— Какво още те тревожи?

— Лудите и тяхната изкривена енергия. Омагьосаната гора на тяхното съзнание, пълна с дива сила...

На Матев не се харесаха Мартините тревоги. Предложи:

— Нека влезем в къщи, да не се простудиш. Там ще продължим обсъждането.

И той я настани на топло, дълго избира бутилка, донесе две чаши, напълни ги и каза:

— Хайде, ощастливи ме, изпий една глътка с мен. Пък може и да се поразсеят твоите тежки проблеми.

— Алкохолът само спиртосва проблемите, за да ги запази по-дълго време, никога не се е случило да ги премахне. Е, хайде, от любов към тебе ще си жертвувам мозъчните клетки.

Марта пи и стана още по-тъжна:

— Ето, намериха се у мен сили, за да възкреса едно умиращо дърво, но мога ли да тръгна от бряст на бряст, или пък да премахна тая най-висша лудост, която подтиква хората да се унищожават, после да ги накарам да се вслушват в предвечния глас на природата, а не да го заглушават с вой на сирени, клаксони, мотори... И най-трудното — отде да взема толкова милосърдие, че да принудя студените жезли да разцъфтят?

— Защо искаш всичко да свършиш сама? Защо не ти се вярва, че по света има и други хора, разтревожени от същите проблеми, а и от много по-важни?

— Ти пък какво предлагаш? Да хвърля грижите си върху чужди плещи, да чакам и когато целият свят цъфне, да стоя и да му се наслаждавам? Няма да го бъде! — решително оповести Марта. — Тоя свят ми е бащиния и аз ще си го стопанисвам, доколкото ми стигат силите, и ако на някого това не му се нрави, нека хукне подир шапката си и ако ще — да се връща, ако не... шапките не са се свършили, но и да се свършат из магазините, все някой от тия, изисканите, дето нощем ходят по первазите, ще си изтърве шапката и ще се обзаведем с такава, защото отдавна е казано: „Ако имаш глава, все ще си намериш и шапка за нея.“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.